Cynulliad Cenedlaethol Cymru | National Assembly for Wales

Amseroedd Aros rhwng Atgyfeirio a Thriniaeth yn y Gwasanaeth Iechyd Gwladol

Chwefror 2013

Cyflwyniad

Mae'r papur briffio hwn yn darparu gwybodaeth am berfformiad Byrddau Iechyd Lleol yn ôl targedau amser Llywodraeth Cymru ynghylch aros am driniaeth yn y Gwasanaeth Iechyd Gwladol. Caiff y rhan fwyaf o amseroedd aros y GIG yng Nghymru eu mesur yn ôl yr amser rhwng atgyfeirio a thriniaeth (RTT), ond mae nifer o eithriadau.[1] **Y cyfnod rhwng atgyfeirio a thriniaeth yw'r amser rhwng yr atgyfeiriad gan Feddyg Teulu neu ymarferydd meddygol arall a phan fydd y claf yn cyrraedd yr ysbyty i gael triniaeth.**[2]

Nod targedau presennol Llywodraeth Cymru ar gyfer aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth yn y GIG yw sicrhau:

- bod o leiaf 95 y cant o gleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth yn aros llai na 26 wythnos rhwng yr atgyfeirio a'r driniaeth.
- bod yn rhaid i 100 y cant o'r cleifion nad ydynt wedi cael triniaeth o fewn 26 wythnos gael triniaeth o fewn 36 wythnos.

Bydd Llywodraeth Cymru yn mesur cynnydd yn ôl y targedau hyn bob mis, a'r ffigurau a ddefnyddir **yw'r ffigurau ar gyfer cleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth ar ddiwedd y mis.** Cyhoeddir ffigurau ar wahân ar gyfer cleifion sy'n cael triniaeth yn ystod pob mis,[3] ond gan nad yw'r targedau'n cynnwys y cleifion hyn nid ydynt wedi'u cynnwys yn y datganiad hwn.

Amseroedd aros rhwng Atgyfeirio a Thriniaeth yn y GIG ym mis Rhagfyr 2012

Dengys tabl 1 a ffigurau 1 a 2 y perfformiad yn ôl y targedau amser o 26 wythnos a 36 wythnos i aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth ar gyfer pob Bwrdd Iechyd Lleol, ac ar gyfer Cymru gyfan, gan ddefnyddio'r ffigurau diweddaraf, a gyhoeddwyd ym mis Rhagfyr 2012.[4] Mae tabl 1 a ffigur 1 yn cynnwys y wybodaeth a ganlyn:

- **Ym mis Rhagfyr 2012, ni chyrhaeddwyd y targed o 26 wythnos nac o 36 wythnos ar sail Cymru gyfan.**
- Cyrhaeddodd **Bwrdd Iechyd Lleol Powys** y targed amser o 26 wythnos i aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth ym mis Rhagfyr 2012.
- Cyrhaeddodd **Bwrdd Iechyd Lleol Powys** y targed o 36 wythnos ym mis Rhagfyr 2012.
- **Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Caerdydd** a'r Fro oedd â'r perfformiad gwaethaf o ran cyrraedd y ddau darged.

[1] Mae'r targedau hyn yn berthnasol i'r mwyafrif o atgyfeiriadau am driniaeth yn ysbytai'r GIG; fodd bynnag, mae nifer o eithriadau. Yn ychwanegol at hyn, mae i gyflyrau fel canser eu targedau penodol eu hunain, ac felly nid ydynt wedi'u cynnwys yn y targedau cyffredinol. Mae rhagor o wybodaeth am dargedau atgyfeirio a thriniaeth ar gael yn nogfen Llywodraeth Cymru, **Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Ebrill 2012**, (Saesneg yn unig) tudalen 1, 14 Mehefin 2012 [fel ar 14 Chwefror 2013]

[2] Llywodraeth Cymru, **Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Rhagfyr 2012**, (Saesneg yn unig) 14 Chwefror 2013 [fel ar 14 Chwefror 2013]

[3] Llywodraeth Cymru, **Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Rhagfyr 2012**, (Saesneg yn unig) 14 Chwefror 2013 [fel ar 14 Chwefror 2013]

[4] Llywodraeth Cymru, **Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Rhagfyr 2012**, (Saesneg yn unig) 14 Chwefror 2013 [fel ar 14 Chwefror 2013]

Tabl 1: Perfformiad yn ôl targedau amser aros ar ddiwedd mis Rhagfyr 2012 (a), (c)

	O dan 26 wythnos		O dan 36 wythnos (b)		
Bwrdd Iechyd Lleol	Nifer y cleifion sy'n aros	Canran yr holl gleifion sy'n aros	Nifer y cleifion sy'n aros	Canran yr holl gleifion sy'n aros	Cyfanswm nifer y cleifion sy'n aros am driniaeth
Abertawe Bro Morgannwg	66,469	92.9	71,162	99.5	71,550
Aneurin Bevan (d)	72,751	90.0	80,417	99.5	80,859
Betsi Cadwaladr	71,085	91.4	77,185	99.3	77,751
Caerdydd a'r Fro	65,116	88.1	71,672	96.9	73,938
Cwm Taf	29,720	90.5	32,226	98.2	32,825
Hywel Dda	42,146	89.9	45,729	97.5	46,894
Powys	5,110	98.2	5,202	100.0	5,202
Cymru	**352,397**	**90.6**	**383,593**	**98.6**	**389,019**

Ffynhonnell: Cyfrifiadau'r Gwasanaeth Ymchwil a seiliwyd ar Llywodraeth Cymru, ***Cleifion sy'n aros am driniaeth yn ôl y mis diwethaf, bwrdd iechyd lleol a'r wythnosau aros, 14 Chwefror 2013*** (Saesneg yn unig)

Nodiadau:

(a) Mae hyn yn cynnwys cleifion sy'n aros am driniaeth ar gyfer y galon. Caiff yr amser aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth ar gyfer y galon ei ddiffinio'n wahanol i'r amser aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth yn gyffredinol; gweler **Adroddiad ansawdd Llywodraeth Cymru** (Saesneg yn unig) i gael rhagor o fanylion.

(b) Mae'r ffigurau ar gyfer cleifion sy'n aros hyd at 36 wythnos am driniaeth yn cynnwys y cleifion hynny sy'n aros hyd at 26 wythnos a rhwng 26 a 36 wythnos am driniaeth.

(c) Cyrhaeddodd y gwerthoedd yn y blychau porffor y targedau amser aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth ym mis Rhagfyr 2012.

Ffigur 1: Canran y cleifion a oedd wedi aros llai na 26 wythnos am eu triniaeth ar ddiwedd mis Rhagfyr 2012

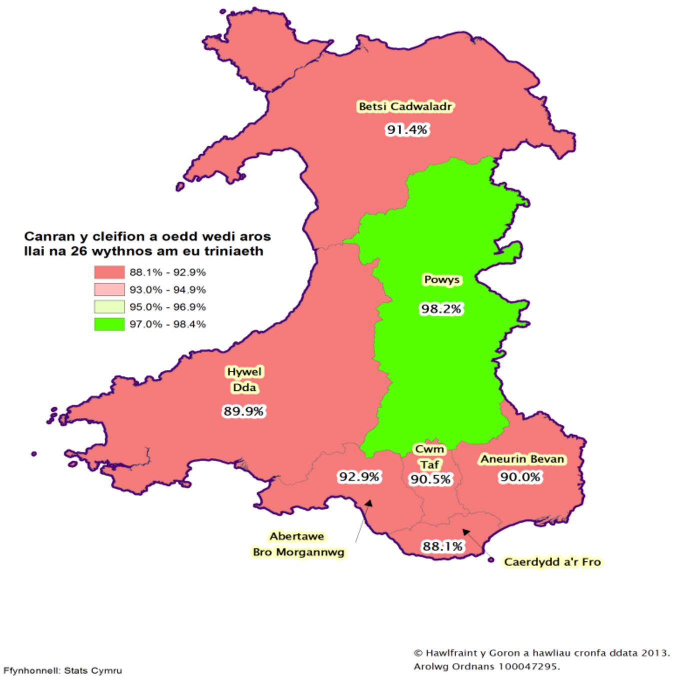

Ffigur 2: Canran y cleifion a oedd wedi aros llai na 36 wythnos am eu triniaeth ar ddiwedd mis Rhagfyr 2012

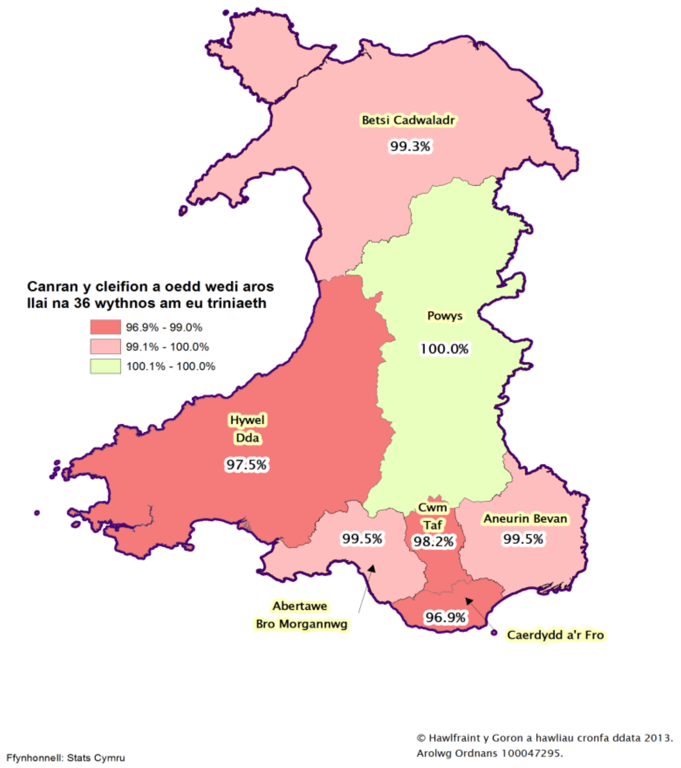

Perfformiad yn ôl y targedau amser aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth ers mis Rhagfyr 2011

Mae Tabl 2 a ffigur 3 yn canolbwyntio ar y perfformiad, ers mis Rhagfyr 2011, yn ôl y targedau amser aros rhwng atgyfeirio a thriniaeth, ar sail Cymru gyfan.[5]

Mae modd gweld yn nhabl 2 a ffigur 3:

- **Nad yw'r naill darged na'r llall wedi'u cyrraedd yn ystod unrhyw fis** ar lefel Cymru gyfan rhwng mis Rhagfyr 2011 a mis Rhagfyr 2012.
- Rhwng mis Tachwedd 2012 a mis Rhagfyr 2012, gostyngodd canran y cleifion a fu'n aros llai na 26 wythnos am driniaeth 0.5 y cant, sy'n cyfateb i'r canran isaf ers mis Rhagfyr 2011.

[5] Llywodraeth Cymru, ***Cleifion sy'n aros am driniaeth yn ôl y misoedd ac wythnosau wedi'u grwpio*** (Saesneg yn unig) [fel ar 14 Chwefror 2013]

- Roedd canran y cleifion a fu'n aros llai na 36 wythnos ym mis Rhagfyr 2012 0.3 canran yn is nag oedd ym mis Tachwedd 2012, a'r isaf ers mis Ionawr 2012.

Tabl 2: Perfformiad yn ôl y targedau amser aros, ar sail Cymru gyfan, rhwng mis Rhagfyr 2011 a mis Rhagfyr 2012 (a)

	O dan 26 wythnos		O dan 36 wythnos (b)		
Dyddiad	Nifer y cleifion sy'n aros	Canran yr holl gleifion sy'n aros	Nifer y cleifion sy'n aros	Canran yr holl gleifion sy'n aros	Cyfanswm nifer y cleifion sy'n aros am driniaeth
Rhagfyr 2011	350,998	91.4	376,192	98.0	383,891
Ionawr 2012	346,716	92.3	369,176	98.3	375,719
Chwefror 2012	350,831	93.1	371,823	98.7	376,686
Mawrth 2012	366,989	94.0	388,614	99.6	390,228
Ebrill 2012	371,479	93.6	394,690	99.5	396,793
Mai 2012	371,996	93.4	396,192	99.4	398,469
Mehefin 2012	375,895	93.0	401,272	99.3	404,075
Gorffennaf 2012	375,265	93.1	400,082	99.2	403,185
Awst 2012	373,777	91.9	403,258	99.2	406,686
Medi 2012	364,953	91.1	397,421	99.2	400,622
Hydref 2012	366,009	91.5	396,466	99.1	400,199
Tachwedd 2012	358,643	91.1	389,049	98.9	393,474
Rhagfyr 2012	352,397	90.6	383,593	98.6	389,019

Ffynhonnell: Cyfrifiadau'r Gwasanaeth Ymchwil a seiliwyd ar ddogfen Llywodraeth Cymru, ***Cleifion sy'n aros am driniaeth yn ôl y misoedd ac wythnosau wedi'u grwpio*** (Saesneg yn unig)

Nodiadau:

(a) Mae hyn yn cynnwys cleifion sy'n aros am driniaeth ar gyfer y galon. Caiff yr amser rhwng atgyfeirio a thriniaeth ar gyfer y galon ei ddiffinio'n wahanol i'r amser rhwng atgyfeirio a thriniaeth yn gyffredinol; gweler **Adroddiad ansawdd Llywodraeth Cymru** (Saesneg yn unig) i gael rhagor o fanylion.

(b) Mae'r ffigurau ar gyfer cleifion sy'n aros hyd at 36 wythnos am driniaeth yn cynnwys y cleifion sy'n aros hyd at 26 wythnos ac sy'n aros rhwng 26 a 36 wythnos am driniaeth.

Ffigur 3: Canran y cleifion a oedd wedi aros llai na 26 wythnos a 36 wythnos ar ddiwedd y mis rhwng mis Rhagfyr 2011 a mis Rhagfyr 2012

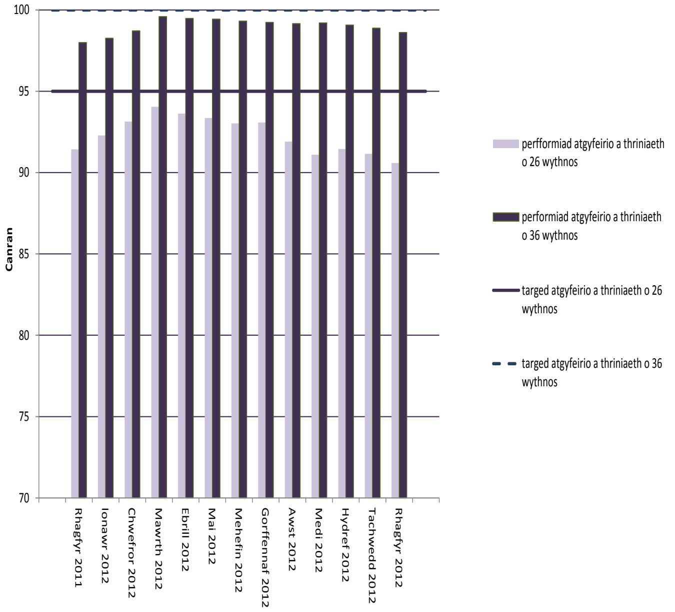

Ffynhonnell: Cyfrifiadau'r Gwasanaeth Ymchwil a seiliwyd ar ddogfen Llywodraeth Cymru, ***Cleifion sy'n aros am driniaeth yn ôl y misoedd ac wythnosau wedi'u grwpio*** (Saesneg yn unig)

Nodiadau – Gweler y nodiadau ar gyfer Tabl 2.

Arbenigedd trawma ac orthopedeg

Er bod **targedau amseroedd aros yn cael eu defnyddio i fesur perfformiad ar draws pob arbenigedd**, mae'n ddefnyddiol gweld cyfraniad arbenigeddau unigol tuag at y perfformiad.

Mewn datganiad ysgrifenedig ym mis Mawrth 2011, nododd y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar y pryd pa mor anodd yr oedd i gyrraedd y targedau amser aros, a hynny yn sgil y pwysau yn y gwasanaethau orthopedeg o ganlyniad i ragor o atgyfeirio gan feddygon teulu.[6]

Yn 2011-12, buddsoddodd Llywodraeth Cymru £21.5 miliwn mewn gwasanaethau orthopedeg. Yng Nghyllideb Ddrafft 2013-14 dywedir bod y buddsoddiad hwn wedi golygu bod nifer y cleifion a fu'n aros dros 36 wythnos am driniaeth arbenigedd trawma ac orthopedeg wedi gostwng o ryw 6,000 ym

[6] Llywodraeth Cymru, Edwina Hart (y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol), **Y diweddaraf ar Amseroedd Aros a Gwasanaethau Orthopedig,** Datganiad Ysgrifenedig y Cabinet, 10 Mawrth 2011 [fel ar 14 Chwefror 2013]

mis Mehefin 2011 i 356 ym mis Mawrth 2012.[7]

Dyrannodd Llywodraeth Cymru £15 miliwn yn ychwanegol yn 2012-13 er mwyn ymateb i'r cynnydd yn y galw am driniaeth orthopedeg.[8] Mae'r Llywodraeth hefyd wedi dweud y bydd £16.6 miliwn o gyllid blynyddol rheolaidd yn cael i ddyrannu o 2013-14 er mwyn cynnal gwelliannau yn yr amseroedd amser am driniaeth orthopedeg.[9]

Dengys Tabl 3 y ffigurau diweddaraf ar gyfer yr arbenigedd trawma ac orthopedeg, ar ddiwedd mis Rhagfyr 2012.[10]

Tabl 3: Amseroedd aros ar gyfer yr arbenigedd trawma ac orthopedeg ar ddiwedd mis Rhagfyr 2012, (a), (b)

	O dan 26 wythnos		O dan 36 wythnos (a)		
Bwrdd Iechyd Lleol	Nier y cleifion sy'n aros	Canran y cleifion sy'n aros	Nifer y cleifion sy'n aros	Canran yr holl gleifion sy'n aros	Cyfanswm nifer y cleifion sy'n aros am driniaeth
Abertawe Bro Morgannwg	8,810	88.2	9,962	99.8	9,986
Aneurin Bevan	10,487	86.5	12,096	99.8	12,126
Betsi Cadwaladr	7,247	88.9	8,079	99.1	8,151
Caerdydd a'r Fro	7,728	85.8	8,686	96.4	9,010
Cwm Taf	3,467	87.4	3,873	97.6	3,969
Hywel Dda	6,716	78.5	7,983	93.3	8,558
Powys	485	96.2	504	100.0	504
Cymru	44,940	85.9	51,183	97.9	52,304

Ffynhonnell: Cyfrifiadau'r Gwasanaeth Ymchwil a seiliwyd ar Ystadegau Cymru, *Cleifion sy'n aros am driniaeth yn ôl y misoedd ac wythnosau wedi'u grwpio* (Saesneg yn unig)

Nodiadau:

(a) Mae'r ffigurau ar gyfer cleifion sy'n aros hyd at 36 wythnos am driniaeth yn cynnwys y cleifion sy'n aros hyd at 26 wythnos a rhwng 26 a 36 wythnos am driniaeth.

(b) Dengys y gwerthoedd yn y blychau porffor lefel perfformiad sy'n cyfateb i'r lefel angenrheidiol i gyrraedd y targedau amser aros cyffredinol ym mis Rhagfyr 2012 neu'n uwch na hynny.

- Ym **Mwrdd Iechyd Lleol Addysgu Powys** roedd dros 95 y cant o gleifion yn aros llai na 26 wythnos.
- **Ym Mwrdd Iechyd Lleol Addysgu Powys,** roedd pob claf wedi aros llai na 36 wythnos am driniaeth.
- Y Bwrdd Iechyd Lleol a oedd â'r ganran isaf o gleifion yn aros o dan 26 a 36 wythnos oedd **Bwrdd Iechyd Lleol Hywel Dda.**

Gwelir cymhariaeth yn Ffigur 4 rhwng canran y cleifion sy'n aros llai na 26 wythnos a 36 wythnos am driniaeth yn yr arbenigedd trawma ac orthopedeg yn ystod y misoedd rhwng mis Rhagfyr 2011 a mis Rhagfyr 2012.

Ffigur 4: Canran y cleifion a oedd wedi aros llai na 26 wythnos a 36 wythnos am driniaeth yn yr arbenigedd trawma ac orthopedeg, rhwng mis Rhagfyr 2011 a mis Rhagfyr 2012

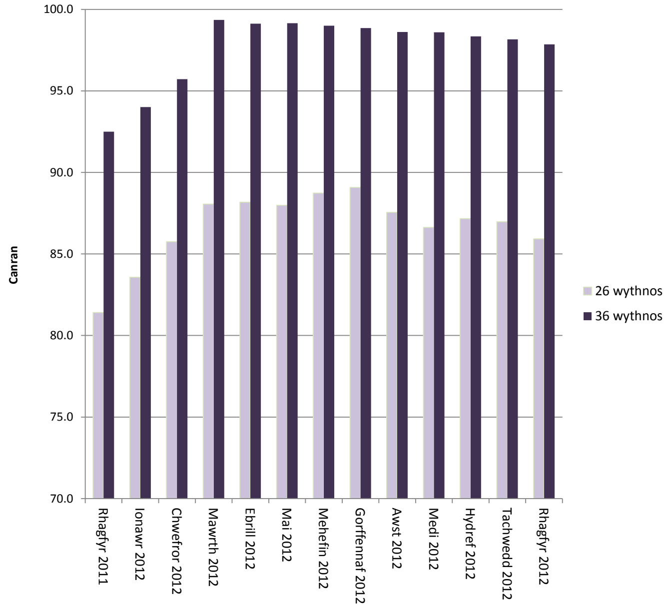

Ffynhonnell: Cyfrifiadau'r Gwasanaeth Ymchwil a seiliwyd ar Ystadegau Cymru, ***Cleifion sy'n aros am driniaeth yn ôl y misoedd ac wythnosau wedi'u grwpio*** (Saesneg yn unig)

- Ar gyfer pob mis ers mis Rhagfyr 2011, bu canran y cleifion sy'n aros llai na 26 wythnos am driniaeth yn **llawer is na'r lefel angenrheidiol i gyrraedd y targed ar draws pob arbenigedd.** Ym mis Rhagfyr 2012, roedd canran y cleifion sy'n aros llai na 26 wythnos ar ei isaf ers mis Chwefror 2012.
- Ar gyfer pob mis ers mis Rhagfyr 2011, bu canran y cleifion sy'n aros llai na 36 wythnos hefyd **yn is na'r lefel sy'n angenrheidiol i gyrraedd y targed amser aros ar draws pob arbenigedd.** Ym mis Rhagfyr 2012, roedd canran y cleifion sy'n aros llai na 36 wythnos ar ei isaf ers mis Chwefror 2012.

[7] Llywodraeth Cymru, **Cyllideb Ddraft 2013-14: Cyllideb Twf a Swyddi**, tudalen 42, Hydref 2012 [fel ar 14 Chwefror 2013]
[8] Llywodraeth Cymru, **Cyllideb Ddraft 2012-13: Cyllideb Twf a Swyddi**, tudalen 24, Hydref 2011 [fel ar 14 Chwefror 2013]
[9] Llywodraeth Cymru, **Cyllideb Ddraft2013-14: Cyllideb Twf a Swyddi**, tudalen 42, Hydref 2012 [fel ar 14 Chwefror 2013]
[10] Ystadegau Cymru **Cleifion sy'n aros i ddechrau triniaeth yn ôl y mis diweddaraf, bwrdd iechyd lleol a'r wythnosau aros** (Saesneg yn unig)

Rhagor o wybodaeth

Mae'r lincs isod yn darparu rhagor o wybodaeth am y ffynonellau data a ddefnyddiwyd yn y papur hwn, a rhagor o wybodaeth am Amseroedd Aros rhwng Atgyfeirio a Thriniaeth yn y GIG:

- Llywodraeth Cymru, **Amseroedd Atgyfeiriad am Driniaeth – Rhagfyr 2012** (Saesneg yn unig)
- Ystadegau Cymru, **Cleifion sy'n aros am driniaeth yn ôl y misoedd ac wythnosau wedi'u grwpio** (Saesneg yn unig)
- Ystadegau Cymru, **Cleifion sy'n aros am driniaeth yn ôl y mis diwethaf, bwrdd iechyd lleol a'r wythnosau aros** (Saesneg yn unig)

Mae ystadegau ar gleifion sydd wedi cael triniaeth yn ystod pob mis ar gael yn:

- Ystadegau Cymru, **Cleifion sydd wedi'u trin yn ôl misoedd ac wythnosau wedi'u grwpio** (Saesneg yn unig)

I gael rhagor o wybodaeth ac ystadegau am Amseroedd aros rhwng Atgyfeirio a Thriniaeth yn y GIG, cysylltwch â Gareth Thomas (**GarethDavid.Thomas@cymru.gov.uk**), yn y Gwasanaeth Ymchwil.

Gellir gweld **ein hystod lawn o gyhoeddiadau** ar **wefan y Cynulliad:** **assemblywales.org/research**.

Gallwch hefyd ein dilyn ni ar Twitter: **@YmchwilCCC**

Rydym yn croesawu eich sylwadau. Dylid eu hanfon i: **Y Gwasanaeth Ymchwil, Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Caerdydd, CF99 1NA** neu eu hanfon drwy e-bost at **Research.Service@wales.gov.uk**

Mae'r Gwasanaeth Ymchwil wedi llunio'r Nodyn Ymchwil hwn er budd Aelodau'r Cynulliad a'u staff cymorth. Mae'r awduron ar gael i drafod cynnwys y papurau hyn gydag Aelodau a'u staff ond ni allant roi cyngor i aelodau o'r cyhoedd

Ymholiad rhif: 13/0427